

2de Paaszondag - A - 2020

We herdenken onze overledenen

Openingsgebed

God,
Jij die al wat is,
geschapen hebt en leidt,
Jij die door ons
genoemd mag worden: Vader,
aan Jou dragen wij in eerbied
dit samenzijn op.

Wij kunnen nu het brood
en de wijn niet samen delen,
maar we voelen ons wel verbonden
met Jou en met elkaar.
Jij die voor ons bent:
Vader, Zoon en heilige Geest.
Amen.

Lezing: Johannes 20, 19 – 31 (NBV = Nieuwe Bijbelvertaling 2004)

Op de avond van die eerste dag van de week waren de leerlingen bij elkaar; ze hadden de deuren afgesloten, omdat ze bang waren voor de Joden. Jezus kwam in hun midden staan en zei: 'Ik wens jullie vrede!' Na deze woorden toonde hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren blij omdat ze de Heer zagen. Nog eens zei Jezus: 'Ik wens jullie vrede! Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit.' Na deze woorden blies hij over hen heen en zei: 'Ontvang de heilige Geest. Als jullie iemands zonden vergeven, dan zijn ze vergeven; vergeven jullie ze niet, dan zijn ze niet vergeven.'

Een van de twaalf, Tomas (dat betekent 'tweeling'), was er niet bij toen Jezus kwam. Toen de andere leerlingen hem vertelden: 'Wij hebben de Heer gezien!' zei hij: 'Alleen als ik de wonden van de spijkers in zijn handen zie en met mijn vingers kan voelen, en als ik mijn hand in zijn zijde kan leggen,

zal ik het geloven.' Een week later waren de leerlingen weer bij elkaar en Tomas was er nu ook bij. Terwijl de deuren gesloten waren, kwam Jezus in hun midden staan. 'Ik wens jullie vrede!' zei hij, en daarna richtte hij zich tot Tomas: 'Leg je vingers hier en kijk naar mijn handen, en leg je hand in mijn zijde. Wees niet langer ongelovig, maar geloof.' Tomas antwoordde: 'Mijn Heer, mijn God!' Jezus zei tegen hem: 'Omdat je me gezien hebt, geloof je. Gelukkig zijn zij die niet zien en toch geloven.'

Jezus heeft nog veel meer wondertekenen voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.

Deelmoment: “Raak de wonden aan” Chris Van Laere

Tomáš Halík, een priester-filosoof en theoloog uit Tsjechië, gaf in 2018 een boek uit met de titel: „*Raak de wonden aan. Over niet zien en toch geloven.*” Het boek gaat in op het evangelie dat we vandaag lezen, specifiek over de apostel Thomas. Ik kom daar dadelijk op terug.

Maar eerst wil ik met jullie kijken naar wat er gebeurde op de eerste dag van de week, op Pasen zelf. Het evangelieverhaal begint met te zeggen dat de leerlingen wel bij elkaar zijn, maar dat zij zich opgesloten voelen. Ze zijn bang dat, wat met Jezus is gebeurd in zijn lijden en dood, ook hen zou kunnen overkomen. En dan ineens, staat Jezus in hun midden als de Levende. Een onbegrijpelijk mysterie. Jezus breekt hun afgeslotenheid open. Hij is er. En zijn eerste woord is „Vrede!” Dat woord wordt zelfs tot drie keer toe herhaald. Maar wat zegt Jezus daarmee? Ik heb geprobeerd om me dat in te denken vanuit de leerlingen en dan kom ik tot drie lagen.

1. Op de eerste plaats wordt de band met Jezus, die de leerlingen hadden losgelaten, weer hersteld. Want zij waren op Goede Vrijdag gevlucht. Maar Jezus biedt hen nu zichzelf aan en zegt: „Hier ben ik. Vrede!” Er gaat bij de leerlingen een zucht van verlichting rond.
2. Bovendien laat Jezus zijn wonden zien, in zijn handen en zijde. Hij is dezelfde als op die Vrijdag en geeft aan de leerlingen én aan u en mij te kennen: verzoen je met de weg die Ik gegaan ben, met de weg van het lijden en de kwetsbaarheid, want die horen bij het leven. Het is niet anders. Vrede!
3. En dan is er nog een derde laag. Het kan zijn dat de leerlingen – en u en ik op onze manier – ons schuldig voelen, omdat wij Jezus hebben losgelaten. In dat geval wordt tegen ons gezegd: „Vrede!”. Dat is vergeving, verzoening. Of zoals wij op Pasen mochten beleven: het is de nacht van vergeving, van nieuwe kansen. De Heer draagt onze pijn! Alles bij elkaar is het woord vrede dus een échte Paasgroet van Jezus!

Maar, zoals reeds gezegd, op die bewuste eerste dag was de apostel Thomas er niet bij. Als de andere leerlingen dan tegen hem zeggen: „Wij hebben de Heer gezien”, kan hij niets met die ervaring. Thomas wil de handen van Jezus zien, met de gaten van de spijkers erin; hij wil ze met zijn vingers voelen.

De achtste dag, de dag van vervulling. De leerlingen zijn weer bijeen en Thomas is er nu wel bij, en dan gebeurt die wonderlijke ontmoeting tussen Jezus en Thomas. Zo is het ook voor ons, vandaag, met de achtste dag van Pasen en kunnen ook wij ons goed inleven in de figuur van Thomas, want ook wij waren er niet bij, toen Jezus verscheen op die eerste dag.

Daarom wil ik nu graag met jullie even terugkomen op het boek van Tomáš Halík.

„*Meestal wordt het verhaal zo uitgelegd*”, zegt Halík, „*dat Jezus door zijn verschijning de apostel Thomas bevrijdde van zijn twijfel; hij werd van de ongelovige tot de gelovige Thomas en kwam ten slotte tot de belijdenis: „Mijn Heer, Mijn God”.*”

En verder: „*Ik heb ontdekt dat we niet in Jezus kunnen geloven en zeggen: „Mijn Heer, Mijn God”, zonder aan zijn wonden te raken. We geloven in een gekruisigde, in een gewonde Jezus. Die mogen wij aanraken. Ja, het wordt ons door Jezus zelfs aanbevolen, zoals Hij tegen Thomas zegt: „Kom maar hier met je vinger. Raak de wonden aan, in mijn handen en mijn zijde.” In die wonden draagt Jezus alle wonden van de wereld mee; ook die wonden mogen wij aanraken. Wie de pijn in onszelf en in onze wereld niet serieus neemt, kan niet komen tot de belijdenis van: „Mijn Heer, Mijn God.”*” Tot zover Tomáš Halík.

In zijn boek maakt hij het heel concreet. Op een bepaald moment kwam hij in een weeshuis in India, waar veel kinderen aanwezig waren, die te lijden hadden van allerlei kwalen. Halík kon het niet aanzien en wilde wegvlugten uit dat weeshuis. Maar juist op dat moment hoorde hij: „*Raak de wonden aan. Wend je niet af van het lijden.*” Als je iemand of een groep mensen ziet lijden, ben je in eerste instantie geneigd je hoofd af te wenden; je kunt het niet aanzien. Maar als je ze aankijkt en de wonden aanraakt, kan God zich daarin openbaren als een liefdevolle God, die zich over iedereen ontfermt, en durf je te zeggen: „Mijn Heer, Mijn God”.

Deze achtste dag staat dus niet los van wat wij in de liturgie op Goede Vrijdag naar voren gebracht hebben bij het kruis van Jezus. De wonden van toen zijn er nu nog, maar in die pijn kan het licht en de liefde van God doorkomen. Mag dat een troost zijn in deze dagen ...

In het teken van de 'verrijzenis' heeft de Effata-gemeenschap de gewoonte om op de 2de Paaszondag haar overledenen te gedenken: de mensen die ons het voorbije jaar ontvielen, dierbaren die we ons leven lang met ons meedragen, en in deze bijzondere corona-tijd nemen we niet in het minst ook het verdriet van ontelbaren over de hele wereld mee.

Samenkomen daarvoor kunnen we dit jaar niet doen. Stilstaan bij dit gebeuren wel. Daarom deze kleine bezinning en enkele suggesties.

gedenken
is als het respecteren
van de komma
in de zin
ik ben niet dood, nee ik leef!

een hapering in de zin
meer niet
maar wel
een belofte
van verder gaan

leven kan vergaan
in Verrijzenis

gedenken
is geen loze woorden spreken
verdriet niet toedekken
maar waken
bij een open graf

gedenken
is Vertrouwen

*een kaars ontsteken voor een overledene,
gekend of ongekend, dichtbij of veraf,
is altijd een mooi gebaar:
een zichtbaar teken van de verbinding
tussen een tastbare aarde
en een ongrijpbare hemel*

*Maar ik wil je ook uitnodigen – uitdagen? –
tot een ander heel concreet gebaar:
Open je ogen, die in je hoofd en die in je geest,
en zie, bespeur, herken en erken
hoe jouw overleden mede-mens
Verrijst in alles om je heen,
mensen, dingen en gebeurtenissen*

En ook nog dit:

*In deze corona-tijden zing ik elke dag voor de tallozen die
nu amper of geen uitvaartliturgie kunnen krijgen,
de Missa Defunctorum van Clemens non Papa (een
'Vlaamse primitief' onder de componisten, 1510-1556)
Je kunt dit ook zelf beluisteren, met de naam van jouw
dierbare in gedachten, op:
<https://www.youtube.com/watch?v=2Zo2kpgOFdw> (enkel requiem)
<https://www.youtube.com/watch?v=S-RmUmWTkE8> (volledig)
Je kunt natuurlijk ook een ander lied zingen als jou dat meer ligt.
Je mag ook mij de naam (en ev. datum) van jouw dierbare laten
weten. Dan neem ik hem of haar mee op in dit gebed.*

wouter.deruwe@proximus.be

Voorbeden

Omdat we verbonden willen blijven met elkaar, zeker in het gebed, bidden we:

- voor alles wat ieder van ons in zijn hart meedraagt, waar we ons ook bevinden in ons eigen kot;
- voor alle zieken die besmet zijn met het coronavirus met name uit onze gemeenschap: Tom Lippens, Katrien Van Oost en de schoonouders van Bernadette, dat ze genezen uit hun afzondering mogen komen;
- voor Dirk De Vogelaere die herstelt van een heelkundige ingreep, dat hij volledig mag herstellen;
- voor zovelen onbekenden maar ook de door ons gekende overledenen door het coronavirus o.a. de moeder van Geert Quaghebeur;
- voor alle mensen in de zorg die al zoveel weken het beste geven van zichzelf voor zieke, oude en kwetsbare medemensen;
- voor alle mensen die dienstbaar zijn in zoveel ondersteunende diensten zoals kinderopvang, onderwijs, voeding, postbedeling, poetsdienst, vervoer, ophalen van huisvuil, ...
- voor al wie aandachtig en attent zorgt voor medemensen die kwetsbaar of oud of eenzaam zijn;
- voor al onze dierbaren die we gedenken op deze Beloken Pasen in het licht van de verrijzenis en het geloof in de verrezene Heer; speciaal noemen we hier onze geliefde Guido die op 6 april, 67 zou geworden zijn;
- voor iedereen van onze Effatagemeenschap, om moed en doorzetting in deze moeilijke coronaperiode.

Laten wij bidden, danken en zingen ... 🎵 O lord, hear my prayer.

Bezinning

Vrede zij met u!

Jij met je zoeken en twijfelen.

Jij, Thomas,

ook Didymus, Tweeling, genoemd,

want je schippert tussen

„wel willen geloven”

en „niet kunnen geloven”,

tussen „eerst zien en daarna geloven”

en „geloven zonder te zien”.

Vrede zij met u!

Laat Gods Geest maar binnen in je leven.

En weet:

als je vergeeft,

dan is 't vergeven,

en als je niet vergeeft,

dan blijft het kwade woekeren.

Vrede zij met u!

Steek je handen uit,

en leg ze in de wonden

van de lijdende medemens.

Want dat zijn vandaag

de wonden van de Christus.

Alleen door je te laten raken

kan je tot geloof komen.

Zo sprak de Verrezene,

en zo spreekt Hij nog altijd.

Vrede zij met u!

(Michel Ciry – *Incrédulité de Thomas*)